

Република Србија
Предшколска установа „Сунце“
Број 251
Дана 19.02.2026. године
Горњи Милановац

На основу члана 119. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања (“Сл.гл. РС, број 88/17, 27/18-други закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25) и члана 43. и 118. Статута Предшколске Установе ”Сунце” Горњи Милановац број 1-06-793 од 23.03.2018. године и број 01-06-1423 од 01.07.2022. године, Управни одбор Предшколске установе на 30. седници одржаној 19.02.2026. године, донео је

П Р А В И Л Н И К
О М Е Р А М А, Н А Ч И Н У И П О С Т У П К У З А Ш Т И Т Е И Б Е З Б Е Д Н О С Т И Д Е Ц Е
П Р Е Д Ш К О Л С К Е У С Т А Н О В Е „ С У Н Ц Е “ Г О Р Њ И М И Л А Н О В А Ц

Заменик председника Управног одбора
Владимир Цветковић

Република Србија
Предшколска установа „Сунце“
Број 251
Дана 19.02.2026. године
Горњи Милановац

На основу члана 108. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гл. РС, број 88/17, 27/18-други закон, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25), Упутства о изради акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Сл.гл. РС“, број 67/22), Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл.гл. РС“, број 11/24) и члана 43. и 118. Статута Предшколске Установе ”Сунце” Горњи Милановац број 1-06-793 од 23.03.2018. године и број 01-06-1423 од 01.07.2022. године, Управни одбор Предшколске установе на 30. седници одржаној 19.02.2026. године, донео је

П Р А В И Л Н И К
О М Е Р А М А, Н А Ч И Н У И П О С Т У П К У З А Ш Т И Т Е И Б Е З Б Е Д Н О С Т И Д Е Ц Е
П Р Е Д Ш К О Л С К Е У С Т А Н О В Е „ С У Н Ц Е “ Г О Р Њ И М И Л А Н О В А Ц

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником прописују се мере, начин и поступак заштите и безбедности деце Предшколске установе ”Сунце” Горњи Милановац (у даљем тексту: Установа) којим се осигуравају услови за безбедан боравак деце у Установи и свих активности које организује Установа, и то: за време одржавања васпитно-образовног рада са децом у објекту Установе и дворишту Установе и за време извођења свих других активности, као и начин њиховог спровођења и одговорност запослених, родитеља за неизвршавање одредаба овог Правилника.

Установа је израдила овај Правилник у складу са Упутством о изради акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Сл.гл. РС“, број 67/22), а по предходно извршеној анализи потенцијалних и актуелних ризика у организацији рада Установе (просторни, технички, временски и други организациони услови).

Деца имају право на заштиту и безбедност у објекту – згради и дворишту установе, као и ван зграде и дворишта установе, за време остваривања свих облика васпитно-образовног рада или других активности које организује установа, у складу са законом и општим актом установе.

Установа, односно запослени у установи обезбеђују остваривање права детета и ученика у складу са законом и правилником.

Члан 2.

Деца имају право на заштиту и безбедност у Установи и од поступака од запослених, родитеља, односно другог законског заступника детета и трећих лица која угрожавају њихову безбедност.

Деца имају право на заштиту и безбедност од елементарних непогода-поплава, земљотреса, других несрећа, удеса, катастрофа или других ванредних околности и ситуација, које могу да угрозе безбедност деце у Установи.

Средства за спровођење мера из члана 1. и 2. овог Правилника обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

Члан 3.

Правилником се обезбеђује деци право на заштиту и безбедност:

1. У згради и дворишту Установе,
2. Ван зграде и дворишта Установе, за време остваривања васпитно-образовног рада и других облика рада и услуга која остварује Установа (реализација зимовања и летовања деце, излета, шетњи по граду, посете другим институцијама, организовања приредби и маскенбала, учешће на општинском кросу) и сличних активности које организује Установа.

Деца имају право на заштиту и безбедност од :

1. Поступака других лица,
2. Болести и повреда,
3. Пожара, поплаве, земљотреса, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност.

Члан 4.

Васпитачи и стручни сарадници су у обавези да у контакту са децом, нарочито када са децом обрађују програмске садржаје, упознају их са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у Установи и извођења других активности које организује Установа, као и са начином понашања којим се те опасности могу избећи или отклонити.

Запослени, родитељи, односно други законски заступници обавезни су да директору, помоћнику директора, секретару Установе, руководиоцу организационе јединице или другом овлашћеном лицу пријаве сваку појаву за коју посумњају да би могла да угрози заштиту и безбедност деце.

Члан 5.

Одедбе овог Правилника су дужни да поштују директор Установе (у даљем тексту: директор), помоћник директра, сви запослени и друга лица која су радно ангажована у Установи, родитељи, односно други законски заступници и трећа лица која се налазе у згради и дворишту Установе или на другом месту на којем се остварује васпитно-образовни рад или друга активност у организацији Установе.

Члан 6.

Неспровођење одредби од стране запослених, а које су прописане овим Правилником, сматра се тежом повредом радне обавезе за коју се води дисциплински поступак и за коју може да се изрекне дисциплинска мера која је предвиђена у члану 166. Закона о основама система образовања и васпитања.

Члан 7.

Посебна је обавеза директора или лица које власти директор, да повремено, без предходне најаве, проверава да ли се споводе мере за остваривање заштите и безбедности деце.

Члан 8.

Ради спровођење мера прописаних овим Правилником, Установа сарађује са државним органима, органима општине Горњи Милановац и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођење мера утврђених овим Правилником.

Члан 9.

Установа је дужна да упозна децу, њихове родитеље, односно другог законског заступника, као и све заинтересоване са мерама, начином и поступком заштите и безбедности деце, на одговарајући начин (усмена информација, писано обавештење истакнуто на огласне табле по организационим јединицама, на званичној интернет страници Установе) и др.

Члан 10.

Радно време руководиоца радне јединице мора бити у складу са радним временом организационе јединице.

Васпитач на крају радног времена може напустити васпитну собу, тек након одласка све деце кући.

Спремачице које су распоређене за рад у радној јединици, пре почетка радног времена одкључавају, а по завршетку радног времена закључавају Објекат.

II. АНАЛИЗА ПОТЕНЦИЈАЛНИХ И АКТУЕЛНИХ РИЗИКА У ОРГАНИЗАЦИЈИ УСТАНОВЕ

Члан 11.

У циљу обезбеђивања заштите и безбедности деце извршена је анализа потенцијалних и актуелних ризика, и то:

1. Приступ објектима Установе

Објекти Установе, четири објекта у граду (Објекат I, Објекат Анекс, Објекат II и Објекат IV) и два на сеоском подручју (Прањани, Рудник) су приступачни за децу и родитеље, односно друге законске заступнике и налазе се у непосредној близини саобраћајница које не представљају већи ризик за децу и родитеље јер су обележене потребним саобраћајним знацима, пешачким прелазом и лежећим полицајцима.

2. Сигурност простора

Сви објекти су ограђени металном оградом, али постоји могућност приступа трећих лица поменутом простору јер ограде нису високе. Капије на дворишту за пешаке се не закључавају, осим капија за улаз возила које се закључавају. Осветљеност објеката постоји од спољашњег осветљења на самом објекту и од улучног осветљења. Видео надзор постоји на Објекту I (и интерфон), Објекту Анекс, Објекат IV је делимично покривен видео надзором од О.Ш. „Момчило Настасијевић“. Стање громобранских инсталација се редовно проверава на сваке две године, као и остале инсталације које се одржавају у исправном стању (водоводне, канализационе, електричне и гасне мреже, и др.). Ризици од поплава и излива канализације постоје за Објекат I и Анекс, имајући у виду да је приземни део ових Објеката више пута плављен, али изградњом колектора поред дворишта Објеката смањен је ризик од поплава. Такође запушеност канализације је честа појава, па постоји ризик од изливања канализације поготову у дане викенда и празника, када Установа не ради.

3. Стање објеката у унутрашњем простору

Сви објекти су преко 40 година старости, али уз повремену адаптацију појединих делова и доградњу створени су услови за несметано одвијање васпитно-образовног рада. Приступачност је обезбеђена објектима за све кориснике, осим за васпитну собу у Објекту Анекс која се налази на спрату и приступ истој је помоћу дрвених степеница које представљају изванредан ризик за учеснике у васпитно-образовном раду. Приступ објектима и уређајима за грејање и простору за складиштење огрева је обезбеђен. Котларнице на гас се налазе у засебном Објекту, док котларнице на течном гориву се налазе у склопу објеката, а складишта за гориво се налазе у дворишту објекта и предузете су све мере заштите за безбедност и здравље учесника у васпитно-образовном раду. Сваке године се врши контрола исправности горионика, димњака, вентилација, клима уређаја, хидраната и хидрантске мреже, противпожарних апарата, унутрашњих гасних инсталација и настоји се да се исти одржавају у исправном стању. Исправност справа у дворишту и физкултурним салама се редовно контролише. Ризик постоји када су у питању справа у дворишту Објекта због оштећења која могу да настану од трећих лица за време поподневних и ноћних сати, када Објекат не ради.

Установа редовно ангажује Завод за јавно здравље који врши санитарну контролу исправности воде, хране, радних површина, дечијих играчака, дератизацију простора, дезинфекцију и дезинсекцију, све у складу са законом и потребама Установе. И поред редовне контроле надлежне институције, постоји ризик за безбедност и здравље деце.

4. Специфични услови и околности које су карактеристичне за Установу

Радно време Установе је сваког радног дана у периоду од 5,30 до 16,30 часова, прва смена, осим Објекта 1 који ради у две смене од 5,30 до 22,30 часова. Установа поред објеката у граду има и два објекта на сеоском подручју у којима се реализује целодневни боравак и четворочасовни програм за децу на припремном предшколском програму. Реализација четворочасовног програма у осталим сеоским срединама се обавља у објектима Основних школа. Установа је са Основном школом солидарно одговорна за све ризике који могу да угрозе безбедност и здравље деце.

Установа има око 1300 деце распоређених у 56 васпитних група. Број деце у групама је углавном у оквиру норматива. Ризик од повређивања деце док бораве у Установи постоји када је број деце у групи повећан, када је у васпитној групи одсутан један од васпитача, када су високе температуре, када је крај недеље (петак) и пад концентрације и умор васпитача и деце. Свака васпитна соба је опремљена клима уређајем.

Због дотрајалости машина и опреме у вешерају и оптерећености истих потребна су знатна средства за поправке и одржавање опреме у исправном стању.

III. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ У ВЕЗИ СА ОРГАНИЗАЦИОМ РАДА

Члан 12.

Превентивне мере заштите и безбедности деце су:

1. Васпитач прима дете од стране родитеља детета или лица које родитељ овласти и васпитач предаје дете родитељу или лицу које је овластио родитељ;
2. Васпитачи и медицинске сестре-васпитачи су дужни да у оквиру свог радног времена буду све време у групи док деца бораве у Установи, као и кад се реализује активност од стране стручног сарадника у Установи и за време реализације активности ван Установе (зимовање, летовање, излети и све друге активности), деца морају бити под сталним надзором истих;
3. Лице које отвара објекат дужно је да пре доласка деце изврши преглед свих просторија у објекту;

4. Пре изласка и у току боравка деце у дворишту, исто се мора прегледати и утврдити да ли је безбедно за боравак деце. Лице које је вршило преглед дворишта врши упис о извршеном прегледу у Евиденцији о раду техничког особља;

5. По пријему деце објекти се закључавају;

6. Непозната лица која улазе у објекат морају се легитимисати и запослени који га први уочи има обавезу да непознатог спроведе до лица кога тражи;

7. Забрањено је уношење оружја и других средстава којима се може угрозити безбедност деце;

8. Забрањује се запосленима конзумирање алкохола, опијата и наркотичких средстава у објектима и у функционалном делу простора у коме се обавља предшколско образовање, укључујући и дворишни простор, као и за време обављања свих васпитно-образовних активности које се реализују ван Установе;

9. Обавезују се лица задужена за спровођење противпожарне заштите у Установи да редовно прате и спроводе мере заштите од пожара, предвиђене законом и општим актом установе ;

10. У случају пожара, поплаве, земљотреса, удара грома и других елементарних непогода које угрожавају безбедност деце, примењују се мере и упутства предвиђена законом, правилником и другим општим актима Установе;

11. Благовремено предузимање мера за спречавање и отклањање кварова на опреми, инсталацијама у објекту и дворишту који могу угрозити физичку безбедност деце и запослених. Запослени који први уочи квар на опреми и уређајима доставља обавештење првом претпостављеном, а ако постоји опасност по живот и здравље деце и имовине, обраћа се одмах надлежним институцијама, као што су комунална служба, ватрогасна служба, Хитна помоћ и слично;

12. Осигурање деце од повреда и других несрећних случајева и незгода;

13. Постављање видео надзора на Објектима, као и осветљеност простора у и око дворишта;

13. Уградња интерфона;

14. Поштовање норматива о броју деце у васпитној и јасленој групи;

15. Опрема и дидактичка средства приликом уградње и набавке морају имати сертификат о исправности и безбедности;

16. Редовна контрола исправности мобилијара по двориштима врши се на почетку сваке радне године, а ванредна на предлог запосленог или другог лица;

Пре почетка радне године запослени на одржавању и педагог физичке културе проверавају стање справа у сали и у дворишту. У случају постојања недостатка које није у могућности да отклони, запослени на одржавању је у обавези да одмах обавести директора и лице за безбедност и здравље на раду које ће обележити справу да је неисправна и забранити да се користи све док се не поправи;

17. У објектима у којима није уграђен видео надзор уводи се писана евиденција у којој се евиденцирају посете родитеља, надлежних органа и других лица;

18. У циљу заштита од физичког повређивања деце и запослених потребно је да:

- подови не буду клизави и да има истакнута одговарајућа ознака да је „клизав под“;

- у зимском периоду потребно је редовно чишћење снега и скидање леденица са крова испред улаза и око Објеката,

- обезбедити заштиту на радијаторима и другим предметима са оштрим ивицама,

- постављање гелендера са једне стране за 10 степеника, а за више од 10 степеника са обе стране,

- постављање ограде око дворишта,

- постављање заштитне ограде око далековода, укупних цистерни за лож уље, шахти, прозора и сл.

-електрични утикачи и прекидачи треба да буду најмање 1,5 метара изнад пода, уз примену сигурносних елемената;

19. Редовно одржавање зеленила у дворишту (кошења траве, скидање сувих грана и сл.);

20. Правилно коришћење и надзор над употребом машина, апарата и других уређаја у реализацији предшколског образовања, као и алата, хемикалија, и других средстава, као и редовна провера исправности, употреба прописане заштитне опреме, посебно редовно сервисирање котларница, лифта, апарата за гашење пожара и друге електро опреме;

Запослени у Установи по завршетку радног времена су дужни да искључе електро-уређаје, уклоне запаљиве течности, и други лако запаљив материјал и сл. ;

21. Посебна заштита деце приликом остваривања васпитно-образовног рада ван Установе - нпр. зимовање, излет, посете библиотеци, пијаци, другој установи и сл. је у складу са Правилником о стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања ("Службени гласник РС", број 61/12), Правилником о ближим условима за остваривање различитих облика и програма васпитно-образовног рада и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа ("Службени гласник РС", број 80/21.), као и овим Правилником;

22. Забрањен је приступ беспосленим лицима за време васпитно-образовне активности која се релизује у Објекту или у дворишту Установе. Васпитач групе и педагог за физичко васпитање воде рачуна да у васпитној соби, сали и дворишту бораве искључиво деца из Установе и имају обавезу да трећа лица упозоре да напусте простор Установе и уколико то не учини, у обавези су да позову руководиоца организационе јединице, директора и патролу МУП-а;

23. Забрањено је коришћења мобилних телефона за време рада са децом;

24. Забрањено је да деца без надзора васпитача одлазе у друге васпитне собе, до канцеларија стручних сарадника и у друге просторије Установе;

25. Забрањено је ношење накита који може да повреди дете;

26. Потребно је редовно обавештевање запоселних, родитеља и деце корисника о свим активностима које се односе на заштиту и безбедност;

27. Строго је забрањен улазак превозним средствима на четири точка (аутомобила, камиона, комбија и сл.) у део дворишта Установе, сем за потребе Установе;

28. Није дозвољено паркирање аутомобила запослених у дворишном делу Установе;

29. У дворишту Установе забрањено је возити бицикле и мотоцикле;

30. Забрањено је увођење домаћих и дивљих животиња у Објекте и дворишта Установе;

31. Здравствена заштита и безбедност деце се остварује применом следећих мера:

➤ Редовно праћење превентивног здравственог стања деце,

➤ Прибављање свих неопходних података од родитеља, а који се односе на здравствено стање детета;

➤ У случају болести или повреде детета запослени је у обавези да обавести родитеља, и обезбеди адекватну медицинску помоћ, и то:

-проценити тежину повреде и указати прву помоћ и телефонским путем обавезно обавестити:

- родитеље ,

- сарадника за превентивну здравствену заштиту и

- директора установе (обавештава руководиоца организационе јединице).

Позивање екипе Хитне медицинске помоћи је на број 194.

Код повреда које захтевају интервенцију у здравственој установи повређеном детету обавезно обезбедити пратњу од стране запосленог (мед.сестра на пзз, мед.сестра-васпитач, васпитач) са или без родитеља (и без обзира на евентуална инсистирања родитеља да пратња запосленог није потребна). Запослени остаје поред детета док се не заврши комплетна опсервација у здравственој установи.

Код тежих повреда или стања која захтевају хитну интервенцију позвати хитну помоћ и поступити по њиховом упутству (запослени је у пратњи детета). По повратку из здравствене установе написати извештај о повреди или стању и исти са копијом извештаја лекара – специјалисте проследити сараднику за унапређивање пзз и лицу задуженом за безбедност и здравље на раду. Комплетан поступак збрињавања детета евидентирати и у свесци повреда у организационој јединици. Поступци у процедури су исти у току радног времена предшколске установе од 5:30 до 22:30. Извештај о повређивању мора бити заведен, потписан и оверен од стране васпитача који је био у групи када се повреда догодила и руководиоца организационе јединице.

- Свака организациона јединица мора имати Приручну апотеку-комплети прве помоћи у вртићу- која мора да садржи:

- Стерилну газу (различитих димензија),
- Хидрофилни завој (различитих димензија),
- Ханзапласт
- Пластер
- Хидроген 3%
- Топломер.

Провера и комплетирање прве помоћи задужена лица су: лице за безбедност и здравље на раду, запослени на пословима превентивне здравствене заштите или руководиоци јаслених група у радним јединицама.

- У току боравка детета у предшколској установи постоји могућност за настајање нежељеног повређивања деце, као што су посекотине, огреботине и раздеротине, нагњечења, уганућа, ударац у главу, страна тело у оку, страна тело у носу, страна тело у уву, страна тела у дисајном путу, крварење из носа, и др.
- За све повреде које се десе у предшколској установи, потребно је да запослени поступи у складу са процедуром која је прописана Протоколом о поступању у Предшколској установи „Сунце“.
- 7. Промена здравственог стања је природно оштећење здравља, које се развија спонтано, под утицајем како спољашњих, тако и унутрашњих чинилаца.

Таква стања су:

- Губитак свести (дете не може да се пробуди, нема комуникације),
- грчење појединих делова или целог тела уз губитак пажње или потпуни губитак свести,
- гушење храном или другим материјама,
- бурне алергијске реакције,
- пад са велике висине,
- проблеми са дисањем,
- крварење које не престаје,
- обимније повреде и фрактуре.

- Спречавање и сузбијање заразних болести и спровођење хигијенских мера у току ширења обољевања од заразних болести спроводи се сходно Протоколу о поступању у Предшколској установи. Најчешће заразне болести код деце предшколског узраста су:

- шарлах, варичела, мононуклеоза, салмонелоза, кампилобактериоза, респираторне и стомачне инфекције изазване сезонским вирусима, као и друге болести;

- Приликом пријема намирница врши се редовна контрола њихове здравствене исправности;
- Складиштење прехранбених артикала вршити у складу са важећим прописима;
- Припрема хране врши се према важећим нормативима и уз непосредан надзор стручног радника Установе;
- Забрањен је улаз у кухињу и у чајне кухиње свим лицима која не учествују у процесу припреме и дистрибуције хране;
- Дистрибуцију оброка за децу врши се у адекватним посудама, наменским возилом, које задовољава све техничке и хигјенске услове;
- У Установу је забрањено уношење хране, колача и торти, бомбона и грицкалица; За уношење и конзумирање хране која није припремљена у Установи одговорни су васпитачи и медицинске сестре;
- Редовно одржавање клима уређаја, на 15 дана прање филтера и једном годишње севисирање истих;
- Најмање два пута годишње обављање дезинсекције и дератизацију Објеката и дворишног простора, а по потреби и чешће;
- Редовна санитарна контрола намирница и готових јела, радних површина и играчка од стране овлашћеног Завода за јавно здравље;
- Санитарни преглед запослених на пословима исхране, неге и одржавања хигијене, два пута годишње;
- Редовно снабдевање тоалета течним сапуном, тоалет папиром и папирним убрбусима од чисте целулозе;
- Забрањено је пушење у Установи и у функционалном делу простора у коме се обавља делатност;
- Дете које има здравствених проблема и користи терапију може долазити у вртић само уз потврду коју издаје лекар;
- Дете које има вашке не може долазити у вртић;
- Дете које има промене на кожи и слузокожи ока, носа и уста (коњуктивитис, афте и др ...) не може долазити у вртић;
- Дете које има здравствене сметње приликом организовања посебних и специјализованих програма, може узети учешће, уз посебну дозволу лекара;
- Запослени у Установи су у обавези да стално носе радну одећу и обућу која је прописана Правилником о процени ризика на радном месту;
- У Установи се мора обезбедити оптимална температура (22 степена за децу до 2 године, и од 2 године до поласка у школу 20 степени). Осветљење треба да је равномерно, а на површинама за игру и рад деце најмање 150 лукса, било да се ради о природном или вештачком светлу. Сијалице треба да буду заштићене ради безбедности деце;
- Замена постелине на дечјим креветићима је на 15 дана по унапред предвиђеној динамици, као и обележавање креветића где је то могуће из техничких разлога;
- Подови требају да буду од чврстог материјала, погодни за лако одржавање и не могу бити клизави;

Члан 13.

Организационим јединицама руководе руководиоци васпитних и јаслених група, који кординирају између запослених и одговарају за стварање безбедних услова за боравак деце у Установи. Руководиоци организационих јединица, други руководиоци, као и остали запослени из Установе су дужни да предузму све потребне мере на спречавању настајања ситуација које могу да угрозе безбедност деце.

Члан 14.

Ради остваривања заштите од пожара, задужено је лице са положеним стручним испитом из области заштите од пожара и остали запослени су у обавези да спроводе мере прописане Законом о заштити од пожара и других прописа који уређују ову материју, планова заштите од пожара, одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе, управног одбора и других органа, као и општег акта установе којим се уређују начин, поступак и мере у области противпожарне заштите.

Члан 15.

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве и изливања фекалија, запослени на техничким пословима и руководиоци организационе јединице установе свакодневно проверавају исправност водоводних и канализационих инсталација и предузимају потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност деце и запослених у установи. Сви запослени су обавезни да без одлагања обавесте запосленог на одржавању опреме и техничких инсталација, директора, помоћника директора или руководиоца о уоченим променама на водоводним и канализационим инсталацијама које могу угрозити безбедност деце.

Члан 16.

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне струје техничар за одржавање уређаја, техничких система и инсталација свакодневно проверава исправност електричних инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност деце и запослених у установи. Сви запослени су обавезни да без одлагања обавесте техничара за одржавање уређаја, техничких система и инсталација, директора, помоћника директора или руководиоца организационе јединице о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Радно време руководиоца радне јединице мора бити у складу са радним временом организационе јединице.

Члан 17.

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, установка редовно проверава исправност громобранских инсталација у складу са прописима у тој материји. Сви запослени су обавезни да без одлагања обавесте техничара за одржавање уређаја, директора, помоћника директора или руководиоца организационе јединице о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

IV. МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Члан 18.

У циљу остваривања овог вида заштите и безбедности деце у установи су прописана Правила понашања, Процедуре интервенције у случају да се деси насиље над децом које су саставни део овог Правилника, као и активности стручног Тима за заштиту деце од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Члан 19.

У установи су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају деца, запослени и друга лица, односно групе лица, по основу: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и

психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења и подстицање или неспречавање таквих активности, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације. Установа је у обавези да поступа у складу са актом којим се утврђују ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета или трећег лица у Установи, а који заједнички прописују министар просвете и министар надлежан за послове људских права.

Члан 20.

У установи је забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање деце; физичко кажњавање и вређање личности, сексуална злоупотреба деце или запослених и електронско насиље од стране запослених према деци. Под насиљем се подразумева сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце. Заштита деце од насиља обухвата мере и поступке у случају појаве насиља међу децом, насиља од стране одрасле особе запослене у установи и насиља од стране одрасле особе која није запослена у установи. У установи је забрањен сваки облик насиља и злостављања од стране деце, њихових родитеља или законског заступника над васпитно-образовним особљем, стручним сарадницима или другим запосленима. Због повреде ове забране, против родитеља се покреће прекршајни, односно кривични поступак.

Члан 21.

Физичко насиље је понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета. Психолошко или емоционално насиље је оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства детета. Социјално насиље је понашање које има за последицу искључивање из групе или дискриминацију детета по било ком основу. Сексуално насиље подразумева укључивање детета у било какву конкретну или неконкретну сексуалну активност.

Члан 22.

Мере превенције

Ради спречавања свих врста насиља, злостављања и занемаривања деце Установа је дужна да примењује мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости детета, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, поверења, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 4) унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код детета, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања обезбеђује заштита детета, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;

- 5) укључују све интересне групе (деца, запослени у установи, родитељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- 6) подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије;
- 7) остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања деце са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
- 8) развијају социоемоционалне компетенције деце, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.);
- 9) дефинишу поступци за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- 10) информишу све интересне групе о поступцима заштите;

Мере превенције установа је дужна да планира Годишњим планом рада, а на основу анализе учесталости случајева насиља, заступљености различитих облика насиља, броја повреда, сигурности објеката и дворишта.

Деца, родитељи и запослени заједнички планирају, осмишљавају и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

Превентивне активности са децом, родитељима и запосленима треба да обухватају различите и континуиране интерактивне методе рада (трибине, радионице, фокус групе, коришћење дигиталне платформе за едукацију и др.).

Савет родитеља се укључује у планирање и реализацију превентивних активности које могу бити предвиђене на нивоу васпитне групе и родитеље у форми организације предавања, трибина, радионица и сл.

У оквиру превенције, препоручено је стручно усавршавање свих запослених из области заштите од насиља и дискриминације током сваке радне године.

У оквиру превенције насиља и злостављања установа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама специфичностима установе и најбољем интересу детета самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама.

Мере интервенције

Члан 23.

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се предузимају мере у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце (вршњачко насиље); запосленог и детета; родитеља и детета; родитеља и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, запосленог или родитеља. Установа је дужна да предузме мере у оквиру својих надлежности увек када постоји сумња или сазнање да дете трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Када дете предшколског узраста испољава агресивно понашање које је део развојне фазе или последица сметње у развоју детета васпитач у сарадњи са тимом за заштиту

планира мере подршке уз обавезно укључивање родитеља. Тим за заштиту процењује да ли је потребно укључивање других институција за подршку детету и породици (центра за социјални рад, здравствене службе и др.).

Када родитељ чини насиље, злостављање или занемаривање детета и када његово укључивање у поступак није у најбољем интересу детета установа обавезно укључује надлежни центар за социјални рад.

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању детета у породици, директор без одлагања обавештава надлежно јавно тужилаштво, полицију и центар за социјални рад који предузимају даље мере у складу са законом.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према детету у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према детету мере за заштиту и подршку (план заштите од насиља) на основу Правилника о протоколу. Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са законом.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће лице према детету, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад полицију и надлежно јавно тужилаштво.

Када се насиље и злостављање дешава у установи између одраслих лица (запослени – запослени; запослени – родитељ; запослени, родитељ – треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

Сазнање о насиљу – откривање, одвија се:

- опажањем или добијањем информација да је насиље у току;
- сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета и породице или путем поверавања непосредно од самог детета или посредно од треће особе. Сваки запослени у установи који има сазнање да је насиље у току дужан је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ, уколико процени да самостално не може да прекине насиље.

После интервенције, о случају насиља обавезно се обавештава стручна служба установе.

Васпитач је дужан да по стицању сазнања да се насиље догодило, или постоји сумња да се насиље дешава, организује консултације чији циљ је да се:

- разјасне околности и анализирају чињенице везане за случај насиља;
- процени ниво ризика и направи план заштите;
- донесе одлука о начину реаговања и праћења.

Консултације се обављају у оквиру установе, са Тимом за заштиту деце од насиља, поштујући принцип поверљивости.

Низак ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног ко је открио насиље. Уколико је потребно васпитач предузима и додатне мере, евидентира и прати понашање и сл. (први ниво ризика).

Умерени ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру установе (родитељи, служба стручних сарадника, Тим за заштиту деце од насиља, директор, помоћник директора), и ако се насилничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих актера (други ниво ризика).

Висок ниво ризика насилничког понашања постоји када установа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама: Центру за социјални рад, Јавном тужилаштву, Министарству унутрашњих послова, здравственим институцијама (трећи ниво ризика).

РЕДОСЛЕД ПОСТУПАЊА

Члан 24.

Редослед поступања у интервенцији:

1) Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се прикупљањем информација – директно или индиректно.

Прикупљање информација има за циљ утврђивање релевантних чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на насиље, злостављање и занемаривање. Током прикупљања информација поштују се принципи утврђени Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице – дете.

Прикупљање информација о насиљу, злостављању и занемаривању обавља, по правилу, васпитач или члан тима за заштиту, од свих учесника, непосредно по сазнању или сумњи о догађају. Начин прикупљања информација одређује се у складу са специфичностима ситуације и проценом установе (непосредан разговор/усменим путем, писаним путем, анонимна анкета и сл). Прикупљене информације немају значај изјаве која се даје у току васпитно-дисциплинског поступка.

Установа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању и врши преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором.

Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) Зауостављање насиља и злостављања и смиривање учесника је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног васпитача да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након зауостављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног, уједначеног и ефикасног поступања. У консултације у установи укључују се: васпитач, педагог, тим за заштиту, директор.

Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство), надлежну Школску управу, Центар за социјални рад, полицију, правосудне органе, здравствену службу.

5) Мере и активности предузимају се за све облике насиља и злостављања.

6) Ефекте предузетих мера и активности прати установа (васпитач, тим за заштиту, педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање детета које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и деце који су индиректно били укључени (сведоци).

Установа прати и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства.

Члан 26.

Сви запослени у установи дужни су да директору и помоћнику директора пријаве насиље од стране запослених у установи према детету. Уколико је због случаја насиља од стране запосленог према детету покренут дисциплински поступак, директор установе дужан је да запосленог удаљи са рада до окончања дисциплинског поступка.

Члан 27.

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Ради спровођења поступка заштите деце образује се Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: тим за заштиту).

Чланове и руководиоца тима за заштиту одређује директор установе из реда запослених (обавезно васпитач, стручни сарадник, секретар и по потреби други запослени). Директор одређује, психолога, педагога или, изузетно, другог запосленог – члана тима за заштиту, као одговорног за вођење и чување документације о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима тим за заштиту учествује. Установа може да укључи у тим за заштиту представнике родитеља и локалне заједнице и по потреби одговарајуће представнике спољашње мреже заштите (представнике из социјалног и здравственог система, представника полиције и др.). Када тим разматра конкретне ситуације насиља у обавези је да поступа у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Када тим за заштиту разматра конкретне ситуације насиља заседа искључиво у саставу који чине запослени (директор, стручни сарадници, секретар, наставници, васпитачи). По позиву могу да присуствују родитељи ученика учесника ситуације као и професионалци из спољашње заштитне мреже.

Задаци тима за заштиту су да:

- 1) припрема програм и план заштите од насиља у складу са специфичностима установе и утврђеним мерама за унапређивање на основу анализе стања;
- 2) информисе децу, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција запослених потребних за превенцију и интервенцију у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 9) води и чува документацију;
- 10) извештава стручна тела и орган управљања.

Задаци и план рада Тима саставни су део Годишњег плана рада установе.

Члан 28.

Запослени у установи (васпитач, медицинска сестра васпитач, руководиоца васпитних и јаслених група, стручни сарадници, помоћник директора и директор) су у обавези да воде евиденцију о појавама насиља. Документација о појавама насиља чува се на сигурном месту како би се обезбедила поверљивост података. Тим за заштиту деце чува протоколе (евиденциони обрасци) о учињеном насиљу или сумњи да се насиље дешава.

Тим за заштиту деце од насиља прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање.

Члан 29.

Заштита запослених

Установа је дужна да поступа увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране родитеља или трећег лица у установи или за време организовања активности установе.

Када је родитељ или треће лице починилац насиља према запосленом или запослени према запосленом, директор је дужан да таква сазнања пријави полицији и надлежном јавном тужилаштву, а када је родитељ починилац насиља да обавести и надлежни центар за социјални рад, у року прописаном Законом.

Уколико установа има сазнање да родитељ или треће лице на друштвеним мрежама омаловажава, вређа, прети или позива на насиље према запосленом, а у вези са професионалном улогом запосленог, установа је дужна да о томе обавести надлежно јавно тужилаштво, у року прописаном Законом.

Када запослени изврши насиље над запосленим директор поступа у складу са законом.

Члан 30.

ПРОЦЕДУРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈА

Процедура интервенције у случају када родитељ или друга особа овлашћена за одвођење детета не дође по дете („остављено дете у вртићу“) је:

1. Ако родитељ, или особа овлашћена од стране родитеља, не дође по дете уписано у установу до 17:00 часова, прва смена, а друга до 23,00 часа за целодневни боравак, а за четворочасовни до 12:30 часова, односно до 20,00 часова, васпитач који брине о детету дужан је да телефонским путем ступи у контакт са родитељима, односно законским заступником детета. Користе се подаци из Уписнице детета и Дневника рада.

2. Уколико је овај покушај без резултата, дежурни васпитач пријављује ситуацију, те се договарају о чувању детета до разрешења новонастале ситуације.

3. Васпитач који чува дете, обавештава стручну службу Предшколске установе.

4. Тим за решавање новонастале ситуације чине: директор установе, стручни сарадник, социјални радник и дететов васпитач.

5. Стручна служба има задатак да процени стање детета и да му пружи, заједно са васпитачем, адекватну психолошку подршку у циљу оснаживања детета.

6. Обједињавањем података у што краћем року успоставља се договор о даљем току процедуре.

7. У случају да родитељ или овлашћена особа нису пронађени, нити се успоставио контакт са осталим члановима породице детета, директор установе ступа у контакт са МУП – ом путем телефона 192 и пријављује „остављено дете у вртићу“.

8. Васпитач и стручна служба остају са дететом у установи док се не нађе неко решење.

9. Директор установе упућује пријаву случаја Центру за социјални рад.

10. Тим који је радио на збрињавању детета и васпитач који је чувао дете, састављају службену белешку, следећег дана од дана догађаја.

11. Белешка се налази код чланова Тима.

12. Један примерак белешке доставља се Центру за социјални рад.

13. У случајевима малих закашњења долазака по дете, који се учестало јављају код истог детета, препоручује се да директор установе обави разговор са родитељима детета.

14. Уколико се такво понашање настави, потребно је ангажовати педагога, психолога, социјалног радника.

Члан 30.

Процедура интервенција у случају када се догоди насиље од стране одрасле особе која није запослена у Установи

1. Ако неко од запослених примети да се насиље дешава над дететом у кругу установе, дужан је да га прекине.

2. Ако запослени није у стању да прекине насиље, о томе обавештава директора установе.

3. Директор обавештава родитеља одмах након прекида насиља, уколико родитељ није насилник.

4. Директор позива МУП на број 192, Центар за социјални рад а по потреби и хитну помоћ.

5. Директор установе сазива Тим за заштиту деце од насиља ради процене нивоа насиља, нивоа ризика, одређивања мера и активности у даљем току ситуације. На састанак се позива и дететов васпитач због увида у целокупну ситуацију породице детета.

6. Тим за заштиту деце наставља сарадњу са Центром за социјални рад и прати ефекте предузетих мера.

7. Ако је запослени успео да прекине насиље, смирује ситуацију.

8. Особа која је прекинула насиље дужна је да прихвати дете, умири га, пружи му емпатију и смести га у безбедну и детету прихватљиву средину до доласка особе са којом је дете безбедно.

9. Ако се насиље догодило пред другом децом особа која је прекинула насиље обавезна је да се побрине да код деце уђе одрасли кога деца прихватају и који је у стању да их смири.

10. Одмах потом особа која је прекинула насиље обавља разговор са особом која је вршила насиље, у циљу смиривања ситуације.

11. Особа која је прекинула насиље о томе обавештава директора установе.

12. Директор установе обавља разговор са особом која је вршила насиље, након тога позива родитеља (ако он сам није насилник), Центар за социјални рад, полицију и по потреби здравствену службу.

13. Директор сазива Тим за заштиту деце од насиља ради процене нивоа насиља, нивоа ризика, одређивања мера и активности у даљем току ситуације. На састанак се позива и дететов васпитач због увида у целокупну ситуацију породице детета.

14. Тим за заштиту деце од насиља прати ефекте предузетих мера.

15. Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању детета у породици, директор без одлагања обавештава надлежно јавно тужилаштво, полицију и центар за социјални рад који предузимају даље мере у складу са законом.

16. Ако се у групи појави дете са траговима насиља (модрице... и сл.), или ако се код детета понове знаци запуштености (неуредност, вашљивост... и сл.), васпитач је дужан да то пријави неком од чланова Тима за заштиту деце.

17. Члан Тима обавештава директора установе.

18. Директор обавештава стручну службу која обавља разговор с дететом.

19. Директор сазива састанак Тима за заштиту деце од насиља.

20. Тим за заштиту деце од насиља процењује безбедност детета у новонасталој ситуацији и доноси одлуку о будућим поступцима.

21. Ако Тим за заштиту деце од насиља процени да је ситуација забрињавајућа за дете, директор установе обавештава Центар за социјални рад.

22. Стручни сарадник и васпитач детета пружају психосоцијалну подршку детету.

23. Тим за заштиту деце од насиља прати ефекте предузетих мера у сарадњи са Центром за социјални рад.

24. Ако Тим за заштиту деце од насиља процени да треба одложити пријављивање, васпитач и педагог, логопед процењују ситуацију и доносе одлуку да ли треба позвати родитеље на разговор.

25. Ако су васпитач и психолог проценили да треба позвати родитеља, разговор са родитељем обавља педагог.

26. Психолог/педагог о томе обавештава Тим за заштиту деце од насиља.

27. Васпитач пружа подршку детету у групи.

28. Васпитач у сарадњи са Тимом за заштиту деце од насиља прати ситуацију.

Процедура интервенција у случају да се догоди насиље над децом од стране запослених у установи

Ако неко од запослених примети да се дешава насиље над дететом од стране запослених, обавезан је да прекине насиље.

1. Особа која је прекинула насиље дужна је да прихвати дете, умири га, пружи му емпатију и смести га у безбедну и детету прихватљиву средину до доласка родитеља.

2. Ако се насиље догодило пред другом децом особа која је прекинула насиље обавезна је да се побрине да код деце уђе одрасли кога деца прихватају и који је у стању да их смири.

3. Одмах потом особа која је прекинула насиље обавља разговор са особом која је вршила насиље, у циљу смиривања ситуације.

4. Особа која је прекинула насиље о томе обавештава директора установе, ксји по потреби контактира здравствену службу и полицију.

5. Директор обавља разговор са особом која је вршила насиље и о томе обавештава родитеља детета.

6. Директор сазива Тим за заштиту деце од насиља ради процене нивоа насиља, нивоа ризика и решава се даљи боравак детета у установи који ће бити најповољнији за дете.

7. Директор покреће дисциплински поступак над особом која је вршила насиље.

8. Запослени се удаљава са радног места до окончања поступка.

9. Укључују се надлежни органи (просветни инспектор).

10. Директор установе заједно са Тимом за заштиту деце од насиља води праћење ефеката предузетих мера.

Ако неко члану Тима, или било ком другом у установи пријави сумњу о постојању насиља над дететом од стране неког запосленог у установи, особа која је добила ову информацију о томе обавештава директора установе.

1. Директор сазива Тим за заштиту деце од насиља који одређује начин даљег праћења ситуације.

2. Ако је сумња потврђена директор обавештава родитеље и покреће дисциплински поступак.

3. Запослени се удаљава са радног места до окончања поступка.

4. Укључују се надлежни органи (просветни инспектор).

5. Директор заједно са Тимом за заштиту деце од насиља води праћење ефеката предузетих мера.

6. Ако сумња није доказана врши се праћење даље ситуације на начин који одреди Тим за заштиту деце од насиља.

7. Праћење ситуације подразумева разговоре са децом, родитељима и запосленима у установи, ненајављени улазак у простор у коме бораве деца са особом на коју се сумња да врши насиље и сл.

Процедура интервенција у случају када се у установи догоди насиље међу децом

1. Ако неко од запослених примети да се дешава насиље међу децом обавезан је да прекине насиље.
2. Одмах потом особа која је прекинула насиље обавља разговор са децом у циљу смиривања ситуације.
3. Ако особа која је прекинула насиље није васпитач те групе, позива васпитача групе или стручног сарадника.
4. Васпитач групе решава конфликт међу децом тако да сваком детету у конфликту пружи емпатију.
5. Васпитач обавештава родитеља о самом насиљу и о активностима појачаног васпитно образовног рада који ће предузети у оквиру групе.
6. Васпитач обавештава стручну службу и заједно креирају план акције који се спроводи у групи.
7. Ако постоји притужба родитеља или детета да се догађа насиље међу децом у групи, особа која је добила ову информацију о томе обавештава стручну службу и васпитача.
8. Стручна служба обавља разговор са васпитачем и након тога са дететом-децом у сукобу.
9. Након што добије информацију о сумњи на насиље међу децом, васпитач разговара са децом у групи и фокусирано прати њихово понашање.
10. Ако васпитач мисли да му треба помоћ у решавању настале ситуације, обавештава Тим за заштиту деце од насиља, који тада доноси план акције о решавању проблема.
11. Сваки сукоб међу децом у групи васпитач решава тако да деци у сукобу даје емпатију.
12. Васпитач води евиденцију о појавама насиља међу децом у групи на предвиђеном обрасцу.
13. Васпитач заједно са стручном службом израђује план акције и спроводи га у својој васпитној групи.

Процедура интервенција у случају када дете које је обавезно да похађа припремни предшколски програм не долази редовно у установу

1. Ако дете похађа припремни предшколски програм у установи и изостане због болести или због неких других оправданих разлога, родитељ/законски заступник је дужан да васпитачу донесе лекарско или неко друго оправдање дететовог изостанка.
2. Оправдања о дететовим изостанцима из припремног предшколског програма чува сарадник за превентивну здравствену заштиту у дететовој здравственој документацији.
3. Ако васпитач у својој васпитно-образовној групи има дете које изостаје у континуитету недељу дана, без информације од родитеља/законског заступника о разлозима дететовог изостанка, васпитач је обавезан да телефоном или да непосредно контактира дететову породицу и сазна зашто дете не долази у установу. Ако васпитач установи да је то дете изостало без оправдања, обавезан је да већ у том разговору обавести дететовог родитеља/законског заступника о законској обавези родитеља/законског заступника да његово дете похађа припремни предшколски програм.
4. Ако дете и без обзира на усмено обавештавање родитеља/законског заступника од стране васпитача и даље не долази у установу још недељу дана (тј. укупно две недеље

изостанка) васпитач је дужан да упозна директора са дететовим изостанцима из припремног предшколског програма.

5. Исто тако, ако васпитач не успе да контактира родитеља/законског заступника телефоном или лично – а дете и даље не долази у установу још недељу дана (тј. укупно две недеље изостанка) васпитач је дужан да упозна директора са дететовим изостањцима из припремног предшколског програма.

6. Након информације од васпитача да дете без оправдања од родитеља/ законског заступника – две недеље не похађа припремни предшколски програм, директор је дужан да дететовом родитељу / законском заступнику упути писмено обавештење о мерама које ће установа предузети у случају и даљег дететовог изостајања из припремног предшколског програма.

7. Уколико дете и следећих недељу дана не буде долазило у установу (тј. укупно три недеље изостанка), васпитач је дужан да о томе поново обавести директора.

8. Ако директор добије информацију од васпитача да и након писменог обавештења родитеља/ законског заступника – дете и даље не похађа припремни предшколски програм, обавезан је да у року следећих недељу дана сазове Тим за заштиту деце од насиља и информише га о дететовом изостанку.

9. Кад добије информацију од директора о дететовом изостајању из припремног предшколског програма, Тим за заштиту деце од насиља упућује против родитеља /законског заступника обавештење Општинској управи.

Процедура интервенција у случају када се догоди електронско насиље од стране запослене особе

Ако неко од запослених примети да се дешава електронско насиље над дететом од стране запослених:

1. Обавезан је да обавести директора установе.
2. Директор сазива Тим за заштиту деце од насиља ради провере информација, утврђивања нивоа насиља и нивоа ризика.
3. Директор обавља разговор са особом која је вршила насиље и о томе обавештава родитеља детета.
4. Руководилац покреће дисциплински поступак против запосленог.
5. Запослени се удаљава са радног места до окончања поступка.
6. Укључују се надлежни органи (просветни инспектор).
7. Директор установе заједно са Тимом за заштиту деце од насиља прати ефекте предузетих мера.

V. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ ЗА ВРЕМЕ ОСТВАРИВАЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА ВАН УСТАНОВЕ

Члан 31.

На остваривање заштите и безбедности деце за време боравка на зимовању, излету, као и за време извођења неке друге активности ван установе и дворишта, примењују се одредбе овог Правилника а које се односе остваривање заштите и безбедности деце у згради установе и дворишту.

Летовања, зимовања и излети, као облици васпитно-образовног рада, изводе се у складу са Годишњим планом рада установе и програмом за организовање наведених активности, а сходно Правилнику о ближим условима за остваривање различитих облика и програма васпитно-образовног рада и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа („Сл.гл.РС“, број 80/21).

Превоз деце се врши у складу са Правилником о начину обављања организованог превоза деце („Сл.гл.РС“, број 52/19 и 61/19) и не сме се обављати у ноћним сатима од 22,00 часа до 6,00 часова.

Приликом избора понуђача за извођење зимовања и излета, установа посвећује посебну пажњу његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности деце за време активности која се организује. Уговор који се закључује за извођење зимовања и излета мора да садржи посебне ставке које се односе на предузимање мера заштите и безбедности деце. Оспособљеност изабраног понуђача за остваривање заштите и безбедности деце односи се нарочито на: 1) поседовање одговарајуће лиценце за рад, 2) кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања деце, 3) кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности деце у објекту у којем су смештена (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ и тако даље), 4) квалитет исхране деце. Смештај деце на зимовању и излету и другим облицима рада и услуга може се реализовати само у објектима који испуњавају услове за извођење ових облика васпитно –образовног рада.

VI. САРАДЊА СА ОРГАНИМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ДРУГИМ ОРГАНИМА

Члан 32.

Ради свеобухватне заштите и безбедности деце, установа са надлежним органом јединице локалне самоуправе остварује комуникацију, као и са другим релевантним институцијама у циљу реализације заједничких активности усмерених на обезбеђивању заштите и безбедности деце, и то:

1. Општином Горњи Милановац,
2. Здравственим центром у Горњем Милановцу,
3. Министарством просвете, науке и технолошког развоја,
4. Министарством саобраћаја и телекомуникација,
5. Министарством унутрашњих послова,
6. Центром за социјални рад Горњи Милановац
7. Јавним тужилаштвом и другим.

Члан 33.

Сарадња са Општином Горњи Милановац и њеним органима

Установа у сарадњи са Општином Горњи Милановац прописује мере, начин и поступак заштите и безбедности деце за време боравка у Установи и свих активности које организује и заједно са надлежним органом обезбеђује средства за извршење свих утврђених мера којима се обезбеђује заштита деце.

Установа ће Одељењу за друштвене делатности Општинске управе Горњи Милановац достављати извештаје у вези са спровођењем мера заштите и безбедности деце која бораве у њеним објектима, указивати на уочене проблеме и заједно са овим одељењем отклањати недостатке у реализацији прописаних мера заштите и безбедности деце.

Члан 34.

Сарадња са Здравственим центром у Горњем Милановцу

Установа у сарадњи са Здравственим центром у Горњем Милановцу се стара за остваривање здравствене заштите деце за време боравка у Установи и свих активности које организује Установа, а нарочито са Дечијим одељењем од збрињавања деце током

повреда, до превентивних прегледа деце пред полазак у Установу, тако и током боравка у Установи. Лекари и медицинске сестре Дома здравља се ангажују око организовања посебних облика рада и услуга као што је зимовање, излет, и др..

Члан 35.

Сарадња са Министарством просвете, науке и технолошког развоја

Установа се стара да сви облици васпитно-образовног рада теку без застоја и проблема, да свеукупни односи учесника васпитно-образовног процеса буду такви да деца буду заштићена од свих облика дискриминације и насиља, и да о свему кроз годишњи извештај о раду Установе са посебним делом извештај о остваривању програма заштите, обавештава Министарство просвете.

Члан 36.

Сарадња са Министарством саобраћаја и телекомуникација

Уз помоћ надлежних служби Министарства саобраћаја и телекомуникација Установа се стара да саобраћајна сигнализација у околини објекта буде постављена на начин на који ће се обезбедити максимална безбедност деце приликом доласка и одласка из објекта Установе.

Установа ће од надлежног органа тражити постављање и одржавање пешачког прелаза, принудног успоривача саобраћаја, т.з.в. „лежећи полицајац“ у непосредној близини објекта Предшколске установе.

Члан 37.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова

Овај вид сарадње одвија се првенствено кроз свакодневни обилазак објекта Установе и околине од стране МУП-а Горњи Милановац ради контролисања услуга за несметан рад Установе и спречавања настанка потезијалних проблема. За свако оштећење на Објектима Установе подноси се пријава МУП-у у циљу проналажења починиоца и надокнаде штете од истог.

У време реализације активности ван објекта Установе (излети, зимовања, летовања), Установа је у обавези да благовремено пријави свако путовање деце, како би радници МПУ-а обавили преглед ангажованих аутобуса и старали се о безбедности деце за време трајања путовања.

Од надлежне Управе саобраћајне полиције, Установа ће захтевати појачану контролу саобраћајница у околини објекта Установе поготову на почетку радне године, а у сарадњи са истим Установа ће организовати предавање и приказивање филмова о понашању деце у саобраћају и познавању саобраћајних прописа.

Такође са службом при МУП-у Ватроганом јединицом, организује се предавање за децу и практична симулација гашење пожара.

Члан 38.

Сарадња са Центром за социјални рад

Стручне службе Установе у сарадњи са васпитачима и медицинским сестрама остварују увид у породичне прилике кад се уоче промене у понашању детета и у случају констатације да постоји недовољна брига и надзор у породици, обраћа се породици, а уколико се не реши проблем обраћају се Центру за социјални рад у Горњем Милановцу, у циљу предузимања мера ради пружања помоћи детету.

VII. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА

Члан 39.

У Буџету општине Горњи Милановац обезбеђују се средства за заштиту и безбедност деце у складу са прописаним мерама за заштиту и безбедност деце, сходно члану 189.став 1. тачка 8. Закона о основама система образовања и васпитања.

VIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40

Ступањем на снагу овог Правилника, престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности деце Предшколске установе „Сунце“ Горњи Милановац, број 1-06-1864 од 15.09.2022. године.

Члан 41.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Установе.

Број 251
Дана 19.02.2026.године

Заменик председника Управног одбора
Владимир Цветковић

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1954

Department of Chemistry

Office of the Director

5708 South University Avenue

1

Chicago, Illinois

Dear Sir:

I am pleased to hear that you are

interested in the work of the

Department of Chemistry.

Sincerely,

John D. McCarty

John D. McCarty

Director

Department of Chemistry

5708 South University Avenue

Chicago, Illinois